

ACC. NR. 2375

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE

Upptecknat av: Helga Persson

Härad: ONSJÖ

Adress:

Socken: BOSARP

Berättat av: (Sägner enl tradition)

Uppteckningsår:

Född år i

Uppteckningen rör se. Register sid. 14.

Skriv endast på denna sida!

14 Sid

Fägnen.

2375

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På den s. k. Håingebacken skall enligt en mycket gammal tradition ha varit marknadspåst.

Fägnen nämns i hertigdömetsmåttet till backen ha fått sitt namn av, att göingarna som kommo till marknaden med sina korvar och stegar brukade ha sitt liggställe på denna backen. Enligt legenden skall ett slag ha skett där för hertigens med förhållanden, eller när det skett så det ingen som med säkerhet vet. Några märken efter slag eller fästningsverk finnes g.

I greve E. Tralles Brevs bok om Trallehallen finnes ett protokollutdrag från en häradssyn den 14/11 1727. I detta utdrag står.

Norden och Sönnen vid lundrojen mitt emellan Borsup, som går till Hællebo, är belägen Fästehallen eller s. k. Håingebacken, varvid i gamla tider förennos några städer en eller flera fästen, och är märken där med omkring städer och gårdar så

Skriv endast på denna sida!

Fägnen
Håingebacken
en.

1.
(14 sidor.)

Fästehallen.

2

2375

2/ som. Hjertlig till åker och ängarall ifall den varit
inbjuden.

Jär minnes också en brunn kallad Hårabrunn.
Härjanta nämner Orabacharna och Orabarn. Leppe
killa och Orabacharna samt Fontäne går om
skulle vara belägen uppe på Orabarns bys gata.

7 ett prästskulldrag från Hårabrunnen den 27/10
1727 står följande anteckning i kyrka T-178 bok angående.
De två riksmännen med inlysningsmannen Per Malm.
Som i Orlof 83 är gissnad.

Fragas: Om han hörd talat om en färd som heter
den Rikshallen belägen vid Gänge. braken eller
Färdhallen. Svar: Ja.

Närmed Färdhallen är såheltigen försvunnen
för mycket länge sedan, för jag har inte hört något
ejens är de alla äldsta därefter berättade Johan
nes Nilsson å Lindhagen följande.

Jär ska ha stått ett slag uppe på Orabacharna,
färd vid är mycket länge sedan.

Färdet är det för jag i världen när det var rik-
ligt lyft, såhelt med ombytet på rids kunde

3/ min när i cänkan vid källan på heta ryen-
tomliga ljud, såsom trumpetljud, kammer-
lar, kommandosrop och kammerkato. Där var
många, som hört det. Ibland om iordagarna ~~men~~
när vi ungdomar var samlade och gingo på vägen,
kunde vi höra om vi gick på heta det och vi be-
höv säga, att det var ena från källan, som hördes
får när i cänkan på det är såhär att det har
slutit ett slag.

Samma person berättade även att enligt sägner ^{konstigt med-}
skulle pennningar ha blivit nedgrävda i en källa ^{gräva vid}
re på den gamla källan i Kall. Johanna och ^{hövingsboken}
inneha och som är belägen på Hövingsboken.

Vägen gång i början av 1800-talet försökte
sig källan ägaren på, att försöka få reda på
den nedgrävda penningskisten och tog för den skän-
dungen med sig ned i källan.

När de gjorde en stund släppte den som sökte / ägaren
släppte ned sig på något hult föremål, som
han hörd den kisten, vilken det också skulle
vara.

4/ Då han märkte att skapten var sammanskär-
nade, han längen bod i något brödkänt äm-
ne och bemärkt sig sig i sin perminspiten.
Dessa skulle ha blivit ordgäst i oförstör-
da kanske han ägnat ankommit, så att han
aldrig blivit i lifvälle att geva upp sin skuld.

Sågen om slag i Kopparkär.

I det alldeles nedre delen av lägen om Lilla
ägnen till omits hem (Östf. 9) belägna Kopp-
kär / på denna sidan om lägen / skall enligt sig-
nen även ett slag ha skedd. Ej heller här finnes
några märken, som bevisa påfästhet, men så-
väl fä, som färdnämnde. Joh. Nilsson, som även
var infödd Bosapsbo berättade saken och de
i sin tur hade hört den av sina föräldrar.

För berättade att en gammal skomakare, som
hette Per Truedson, hade ombudet att han i män-
liga mättes sitta i skåpen i Koppkär. Spöket
hade visat sig så, att han sitta där med var-
andra i vid skidbarnen. De skidarna hade varit
inköpta till en gammal skomakare.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H.

2375

Slaget i Kopp-
parkär

5.

2375

lito chelato-
fjunt.

7/ Det fanns dock ingen, som satte Tro till ska-
onkarens synen, utan de lilla skevorna ham-
Taci.

Det fanns en gång en sporre där nere vid plig-
ning, men ej det har ingenting pådräffats som min-
ner om äd en baktig uttänjnings.

7 Det A. K. minnata härad (här delen av Kopp-
karr) fanns fortom en del skog, som baktiggs-
de, senare delen av 1800-talet. Under uttänjnings-
därstides pådräffade för ett smått skogshärad.

Det låg i rik skilling, och
var symmetriskt väl bevarad utom karrad, ty några
huvudskal fanns i isen och hellet några klädes-
rester. En skelletts lichen en smula eller en
kvinnas blev aldrig uti, då några undersök-
ning af dem lita skild. För skelletts somman be-
men och gjorde med dem i en i visheten orsak
vill, där det fick vara freds för skelletts plög.
Det är väl knappast beslagt att skelletts härad-
made från en skapat kring, fast nog var det
lito egendomligt att huvudskalen saknades.

Värdigt är att beata till lichen beslagt, då isen
men försläpse att i den visheten. Huvudskalen en
Skriv endast på denna sida! *finn lito kring*

6/ Sägner om Rörachilån.

Rörachilån är en egendomlig högläsnings-
hala på Låven. Mitt i höjden ligger den en
plöteligt. Endligt sängen har den fått sitt namn
därför att en gång haft sitt lilla
häll där. Att på värd fallet är nog & så omöj-
ligt, då stället låg på skyddas omgärd som det
nu är skog och moss.

Om denna hala hörde man färd och färd och
en skata blivits nedgjord. Det var en skata som
vinschade nedgjord i en kopparkittes på hä-
lens botten. Att bevis för att skatten fanns var
att grubbarna visade sig omkring stället och
manga var de, som hade sett de underliga blor-
ken under mörka kvällen.

Flera personer försökte att gräva upp skatten
men utan resultat.

Under grävinsatser fick man ej säga ett
ord, ty då fick man ej färd på skatten.
En gång så ombalade Mac Per förr den färd
ombalade färd de led osttill / har det ett par sec-

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rörachilån

6.

2375

Skatten i Rör-
achilån.

Insamlad av
Ling.

Kunden lön i
högst 1000
med skatten
mellan 1000
och 1500.

7.

2375

Den sista
skattgär-
ningen i Rör-
viken.

7/10 1860, som skulle gå till Rörviken
jämte skatt. De fick ena och de andra
varanda jorden och de andra jorden på jorden.
När de så hade jorden men på att de
sa: Där en av dem, som ligger upp till
ky. Å så skryt han. O. där i ut lön i hela
lygen, a då de de farigjorde. De sjönk jorden
bevara igen. När de så spens hem, te ky.
sa så va där ena jorden jorden jorden. De va
bara som de sa för skatten skulle jorden
sa i jorden.

Sista skattgärningen i Rörviken.

7 slutet av 1860. lades företaget den sista skatt-
gärningen i Rörviken. Det var två gubbar
Mons Dobry och Johannes Johansson. För som de
då lade på saken emellan de fick göra de
i Sjön Rörviken, men då de blev något
resulterade där förrättade de genom slagarna ut-
färda var skatten var belägen. De gav
ett utslag vid en liten lön i rikheten,
när man började göra där, men med samma.

8/10 recaller. Detta var sista gången man
försökt med skafftygning i Rönnehalan.
Jenna hila av bevingen på den del av vägen som
härskas omits hem.

Underbar sång och musik i Rönnehalan

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Underbar sång

82375

Sp.

Omjötter

Boenp.

Färd nämnde Mr. R. Jön, som i många år
bott i närheten av Rönnehalan berättar.
De va en långfredsmannen. Ja gick upp a
ut tillia, ingen man an va oppa. De va väl
ungfär ve 1/2 4 eller 4. tiden. När ja så kom
ut om fäst ja höra den härligaste sång a
musik hämt från vägen ad Rönnehalan.
De va så härlig så ja har allri i min tid hört
nat grannare men så va de heller sup. män-
niskomusik. Ja såu ento en människas, a far
recta va där enger oppa. Ja sta länge a lyd.
Det färd de va va grannar ja hämm ento
ga eng. De va såhörd himmelisk musik.
Sin gick ja ut var långfredsmannen a ja
hörd i flak ännu men så fe sids kom de ento
mee.

Skriv endast på denna sida!

9/ Ja han acci hörd sandt varken får eller sin
ä ento hödes de andra mäns hellar, om
ja va oppe acci så lilla.

På en annan ställe vid Gärden säger en skat
man nedgård.

Även i den s. k. Gulvabacken vid Hemmings-
berg grävs efter en skat. Där står också
gubbens regea.

Rackarevången.

(Varor den fått sitt namn)

7 bojan av 1800-talet fanns i Roslags försam-
ling en illa känd Rackare. Han brukade stjåla
och driva afog på olika sätt.

En gång skal han ett femårigt värfvuds sta-
fian kloaken Elias Wäster i Ödöf. Rackaren
blev genast misstänkt för stölden, och Wäster
sick reda på att han skulle ha slattat hunden
och ämnade glä den på en åker i närheten
av den s. k. Lärtingens, den gård som nu inne-
brörs av landbrukaren H. Michaelson.

Kloaken led genast till i byskolan och

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skatter.

9.

2375

Rackarevång-
en.

10.

2375

10 och sammanhållare på detta sätt bygmän-
nen. Beslut fattades, att man skulle i samlat
krupp sika överfallen kalleken, när denna flöte
hatten, och slå ihjäl honom, för att drängerna
bli av med den misshandlige individen.

Beväpnade med stora knälpåsar begiv sig
sig i väg och fann honom i den anvisade platsen
i järd med ett flå strek.

De rusade nu både för att slå honom och en
av hönderna, gav honom ett välbehållt slag.
När han märkte sig överrumplad, rusade han
i viltpareri upp och högg tag i en i när-
heten stående björk, för att draga upp denna
med roten och använda den som färrumme-
tel. Järd, som han stod i beredhet att ge detta,
fick han ett drapslag av källan Männen. Detta
sänkte honom till marken och han reste
sig aldrig mer.

När det var fråga om rätten tag man rätten i
egna händer och bygmännen tjänstgjorde
på en gång som skolgård och domare. De de

Böterna

2375

Sågen om
Ulvstap.

Bevis på
att det finnes
reklignade under
sagen för sågen.

/// ansågs vara beaktad en god tjänst såväl,
blev det inget stängt stoff för att man släppte
ihjäl en människa.
Också byrman fingo genomgått både i sål
för att de släppte ihjäl rackaren.

Sågen om Ulvstap.

I gamla dagar låg där ett slott vid Ulvstap,
som hette Ulemas. På en gång när det var krig
i landet blev det nedbränt och sedan blev
det flyktad till Trallems.

Trallems säger de gamla har för länge sedan
legat vid Ulvstap.

En annan variation av sågen har jag hört
berättas av kantar L. Wied, som säger sig ha
hört att det skulle vara ett slags jättelöst lill-
hövande Trallems som skulle ha legat där, och
att detta föga kändes.

Fakta för att sågen är en riktig grund är, att
det finns många olika berättelser om
stämman berättade. Vidare stämman finns inte på
något annat ställe inom förordningen.

12/ Måjligen är det också den Thord Thordt liellhöj-
ga gårdar, som köptes vid bondupprörelsen
1182 som legat här.

På det anseende Trallens hyggdes 1559 han
 på ny igen val ha haft en färgångare i Ull
 toep i tidig medelid, bestod de synliga resten
 nu efter bögen försummit.

Trato ibrigt skande har jag ej kunnat finna
 oss den minsta anledning om detta stöto.
 Utan är det om jag exlyde, har signe beqvist
 genom minnlig bestidion under mina an detta
 seplev.

*Ipsöken skulle även vara ett tecken till
att regnen var kommande.*

Redan i min tidiga barndom hade jag berättat
att det spåkade i Ulvåker, nämligen berättade
den guds beaktelse av Sinnerna nu inne
har.

En hæl klädd i lönj, möck kappa beakade
ibland i möcka brännen visa sig. Fickils var
det i en guden. Fickling varnades den beakade
fra sitt fickell.

En samman stäve brukade en mycket böna

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12-

2375

Späker i
Ulvstyo.

13/ pläsa omkring och en svans hant med glö-
bunde öron och tunga benade ibland stupa
omkring.

Detta berättade en jungfru som tjänade hos
nämndenman E. Carlsson som följde innehållet
gärden.

Utländ höides också någon komma köande
upp på gården på kvällen, men då man såg
efter kom där ingen. "Det är alltså detta med
samma rassel för att någon inte skulle kom-
ma hem om det hände då denne var borta."

Av dessa sägner har ingen följt rassel upp-
tecknad följt. Med undantag av citatet ur
Trallskallboken. För upptecknad har en
del varit och publicerad i artiklarna i So-
sietet i Gagnef. Än så, men ändå detta har jag
inaktat genom minnlig tradition, med
undantag av funderingarna om att utövas
möjligen tillhörd Thord Thors.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

2375

Register.

2375

2375. 14.

Skåne

Bosarps s:n — Önsjö h:d

Upp-t av Helga Persson
Östör.

Sammal marknadplats — s. 1.

Öst-sågen — s. 1 - 2.

Spökens — s. 3.

Skatt-sågen — s. 3

Slag i Kroppskär — s. 4

Ött skellefjund — s. 5.

Sägner om Rövarkålan — s. 6.

Skatt-sågen — s. 6 - 8

Underbar sång (övernaturlig) — s. 8 - 9

Skatten — s. 9.

Rackarevången — s. 9 - 11.

Öst-sågen — (om Tordens) s. 11.

Spöken i Ullstorp — s. 12.

Svart hund — spökhund s. 13.